HÖGSTA DOMSTOLENS
DOM

meddelad i Stockholm den 17 mars 2026

Mål nr
B 7821-24

PARTER

Klagande

P.N.

Ombud och offentlig försvarare: Advokat D.H.

Motpart

Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

SAKEN

Grovt penningtvättsbrott m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2024-09-23 i mål B 16014-23

_____

Besöksadress
Riddarhustorget 8

Telefon
08-561 666 00

Öppettider
måndag–fredag
08:45–12:00
13:15–15:00

Postadress
Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

E-post
hogsta.domstolen@dom.se

Webbplats
www.hogstadomstolen.se

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

D.H. ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av P.N. med 12 391 kr. Av beloppet avser 9 913 kr arbete och 2 478 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

P.N. har yrkat att Högsta domstolen ska lindra straffet.

Riksåklagaren har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Högsta domstolen har meddelat det prövningstillstånd som framgår av punkten 6.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. P.N. åtalades för ett grovt penningtvättsbrott avseende närmare en miljon kronor och för tolv penningtvättsbrott av normalgraden.

2. Tingsrätten fann det utrett att pengar i olika omgångar hade satts in på P.N.s bankkonto och att de härrörde från brott. Det ansågs även utrett att beloppen därefter omsatts genom överföringar till olika personer.

3. I tingsrätten dömdes P.N. för ett grovt penningtvättsbrott avseende 400 000 kr. Tingsrätten ansåg att P.N. hade haft uppsåt till att hans konto och BankID skulle användas för brott av detta slag endast till det beloppet. Resterande del av åtalet ogillades. Påföljden bestämdes till skyddstillsyn.

4. Både åklagaren och P.N. överklagade domen till hovrätten, som fann samma omständigheter som tingsrätten vara utredda men bedömde att P.N. haft uppsåt till samtliga gärningar innefattande hela det belopp som

Dok.Id 347621

angavs i åtalet. Hovrätten har således dömt P.N. för all den brottslighet han åtalats för, dvs. ett grovt penningtvättsbrott avseende närmare en miljon kronor och tolv penningtvättsbrott av normalgraden. Hovrätten har ansett att gärningarnas straffvärde uppgår till ett års fängelse och har bestämt påföljden i enlighet med det.

5. Efter tingsrättens dom – men innan hovrätten meddelade sin dom – dömdes P.N. i ett annat mål för bland annat grovt narkotikabrott till fängelse i tre år och fyra månader. Domen i narkotikamålet har inte beaktats vid hovrättens påföljdsbestämning i penningtvättsmålet.

6. Högsta domstolen har med utgångspunkt i vad hovrätten funnit utrett om gärningarna och P.N.s uppsåt till dessa meddelat prövningstillstånd i fråga om påföljd.

Frågan i målet

7. Målet gäller frågan om 34 kap. brottsbalken ska tillämpas vid påföljdsbestämningen i hovrätten när den tilltalade döms för fler brott än enligt tingsrättens delvis fällande dom och den tilltalade – efter tingsrättens dom men innan hovrätten slutligen prövar målet – har lagförts för brottslighet i ett annat mål.

Ny påföljdsbestämning efter tidigare dom

Allmänt om påföljdsbestämningen efter tidigare dom

8. I 34 kap. brottsbalken finns regler om hur påföljden ska bestämmas när någon som tidigare dömts till viss påföljd på nytt ska dömas och den nya domen avser brott som har begåtts före den tidigare domen eller begåtts därefter men innan påföljden har verkställts eller upphört. Bestämmelserna är tillämpliga om påföljden i den tidigare domen har bestämts till fängelse, villkorlig dom, skyddstillsyn, ungdomsvård, ungdomstjänst,

Dok.Id 347621

ungdomsövervakning eller sluten ungdomsvård. Huvudregeln är att domstolen ska bestämma en ny påföljd för den tillkommande brottsligheten. (Se 34 kap. 1 § första stycket.)

9. Det görs i 34 kap. skillnad mellan vad som gäller för ett nyupptäckt brott respektive ett nytt brott. Om brottet har begåtts före den tidigare domen handlar det om ett nyupptäckt brott. Om det begåtts därefter, men innan påföljden helt har verkställts eller annars upphört, är det ett nytt brott. Vid nyupptäckt brottslighet ska domstolen tillämpa den s.k. asperationsprincipen och iaktta att påföljderna tillsammans inte överstiger vad som skulle ha dömts ut för den samlade brottsligheten (se 34 kap. 2 §). Om det i stället är fråga om ny brottslighet ska asperationsprincipen inte tillämpas.

10. Brytpunkten för bedömningen av om ett tillkommande brott är att betrakta som nyupptäckt eller nytt är den först meddelade (tidigare) domen som är fällande. Om tingsrättens dom i det tidigare målet är fällande är alltså tidpunkten för den domen styrande, och det även om domen överklagas. Om emellertid tingsrätten har ogillat åtalet men hovrätten meddelar en fällande dom, utgör tidpunkten för hovrättens dom brytpunkten. (Se prop. 2015/16:151 s. 35 och 88 och ”Brevinkastet” NJA 2018 s. 574 p. 36.)

11. Ett skäl för att placera brytpunkten på detta sätt är enligt förarbetena att samhället med den fällande domen har kommunicerat sin syn på de gärningar som den tilltalade döms för. Om den dömde efter domen återfaller i brott finns det därför skäl att se allvarligare på det än om brottet begåtts redan före domen men upptäckts först därefter. (Se a. prop. s. 34 f. och ”Brevinkastet” p. 37.)

12. Det finns situationer som faller utanför 34 kap. Så är det förstås när någon lagförs första gången. Utanför 34 kap. faller också situationen att det visserligen finns en tidigare dom, men denna antingen är frikännande eller

Dok.Id 347621

påföljden inte är sådan som anges i 34 kap. 1 § första stycket, till exempel om den tidigare domens påföljd endast är böter. (Jfr ”Brevinkastet” p. 28 och 43.)

Särskilt om påföljdsbestämningen i högre rätt

13. I rättsfallet ”Brevinkastet” konstateras att någon tillämpning av 34 kap. inte aktualiseras om det – vid tiden för prövningen av en överklagad fällande dom – har tillkommit en dom i ett annat mål. Även högre rätt ska visserligen pröva om det finns några tidigare domar, men ska då utgå från förhållandena vid tidpunkten för meddelandet av den första fällande domen i det egna målet. Därefter kan det i och för sig ha tillkommit lagförd brottslighet, men den ger inte anledning att tillämpa 34 kap. vid påföljdsbestämningen. (Se ”Brevinkastet” p. 41, 42 och 44.)

14. Den praktiska innebörden av denna ordning är att – om tingsrättens dom i det egna målet är fällande – de brott som hovrätten dömer till ansvar för i det målet inte är att betrakta som nyupptäckta i förhållande till en tillkommande lagföring i ett annat mål i tiden efter tingsrättens dom i det egna målet.

15. Det nu sagda bör gälla även när tingsrättens dom i det egna målet är endast delvis fällande. Den tilltalade har även i sådana fall att utgå från att om han eller hon därefter återfaller i brott så medför det en strängare behandling i påföljdshänseende än om den tilltalade hade frikänts i tingsrätten. En sådan tillämpning kan väl förenas med ordalydelsen i 34 kap. 1 § och med intentionerna bakom lagstiftningen.

16. Det är samtidigt så att reglerna om ny och nyupptäckt brottslighet träffar en mängd olika situationer och det kan inte uteslutas att en tillämpning av den ordning som här har lagts fast någon gång kan resultera i stötande tröskeleffekter. Det bör då vara möjligt att avvika från den.

Dok.Id 347621

Bedömningen i detta fall

17. Sedan tingsrätten meddelat en delvis fällande dom i målet har hovrätten dömt P.N. till fängelse för all den brottslighet som han åtalats för.

18. Efter tingsrättens dom har P.N. dömts till fängelse i ett annat mål.

19. Eftersom tingsrätten meddelat en fällande dom mot P.N. i det nu aktuella målet föranleder domen i det andra målet inte att 34 kap. brottsbalken ska tillämpas vid påföljdsbestämningen i hovrätten. Nu aktuell brottslighet ska således inte till någon del beaktas som nyupptäckt i förhållande till brottsligheten i det andra målet.

20. Hovrättens domslut ska därmed fastställas.

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Agneta Bäcklund, Eric M. Runesson, Anders Perklev och Erik Sjöman (referent). Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Deibrant.

Dok.Id 347621